O'ZBEKISTON TURIZM SOHASINING RIVOJLANISH DINAMIKASI VA ISTIQBOLLARI

Turanova Diyora Valijon qizi
Qo'qon Universiteti o'qituvchisi
adiyora1995@gmail.com
DOI:https://doi.org/10.5281/zenodo.22854332

Annotatsiya. Ushbu maqolada O'zbekiston turizm sohasining so'nggi yillardagi rivojlanish dinamikasi, asosiy statistik ko'rsatkichlari va istiqbollari tahlil qilinadi. 2019–2025 yillar oralig'idagi xorijiy va ichki turistlar oqimi, turizm xizmatlari eksporti, joylashtirish vositalari soni kabi muhim parametrlar o'rganilgan. O'zbekiston–2030 strategiyasi doirasidagi maqsadlar va ularning amalga oshirilish darajasi baholangan. Tadqiqot natijalariga ko'ra, mamlakat turizmi pandemiyadan keyin tez tiklanib, 2025-yilda rekord darajadagi 11,7 million xorijiy turistni qabul qilgan. Maqolada sohaning asosiy muammolari va rivojlantirish yo'nalishlari ham yoritilgan.

Kalit so'zlar: O'zbekiston turizmi, turistlar oqimi, turizm eksporti, O'zbekiston–2030, barqaror rivojlanish, statistika.

ДИНАМИКА РАЗВИТИЯ И ПЕРСПЕКТИВЫ ТУРИСТИЧЕСКОЙ ОТРАСЛИ УЗБЕКИСТАНА

Аннотация. В данной статье анализируется динамика развития туристической отрасли Узбекистана в последние годы, основные статистические показатели и перспективы. Изучены важные параметры за период 2019–2025 годов: поток иностранных и внутренних туристов, экспорт туристических услуг, количество средств размещения. Оценены цели в рамках стратегии «Узбекистан–2030» и степень их реализации. По результатам исследования, туризм страны быстро восстановился после пандемии и в 2025 году принял рекордные 11,7 миллиона иностранных туристов. В статье также освещены основные проблемы отрасли и направления её развития.

Ключевые слова: туризм Узбекистана, туристический поток, экспорт туризма, Узбекистан–2030, устойчивое развитие, статистика.

DYNAMICS OF DEVELOPMENT AND PROSPECTS OF THE TOURISM SECTOR OF UZBEKISTAN

Annotation. This article analyzes the dynamics of the development of Uzbekistan's tourism sector in recent years, its main statistical indicators and prospects. Important parameters for the period 2019–2025 have been studied: the flow of foreign and domestic tourists, export of tourism services, and the number of accommodation facilities. The goals within the framework of the Uzbekistan–2030 strategy and the degree of their implementation are assessed. According to the research results, the country's

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.

tourism recovered rapidly after the pandemic and in 2025 received a record 11.7 million foreign tourists. The article also highlights the main problems of the sector and directions for its development.

Keywords: tourism of Uzbekistan, tourist flow, tourism export, Uzbekistan–2030, sustainable development, statistics.

Kirish

Turizm zamonaviy iqtisodiyotning muhim tarmoqlaridan biri bo'lib, mamlakatlarning yalpi ichki mahsulotiga (YaIM), bandlikka va valyuta tushumlariga sezilarli hissa qo'shadi. O'zbekiston geografik joylashuvi, boy tarixiy-madaniy merosi (YuNESKO ro'yxatidagi obidalar) va an'anaviy mehmondo'stligi tufayli Markaziy Osiyoning eng jozibador turistik destinatsiyalaridan biriga aylangan.

So'nggi yillarda hukumat tomonidan amalga oshirilgan islohotlar – vizasiz rejimning kengaytirilishi, infratuzilmaning modernizatsiyasi, xalqaro aviaqatnovlarning ko'payishi – sohaning jadal o'sishiga turtki berdi. 2024-yilda xorijiy turistlar soni 7,96 millionga, 2025-yilda esa 11,7 millionga yetdi[1]. Bu ko'rsatkichlar O'zbekistonni mintaqada eng tez rivojlanayotgan turizm bozorlaridan biriga aylantirdi.

Mazkur maqolaning maqsadi – O'zbekiston turizm sohasining 2019–2025 yillardagi rivojlanish dinamikasini statistik tahlil qilish, asosiy omillarni aniqlash va 2030-yilgacha bo'lgan istiqbollarni baholashdan iborat.

Tahlil va natijalar

Xorijiy turistlar oqimi dinamikasi

2019-yilda mamlakatga 6,75 million xorijiy turist tashrif buyurgan edi. COVID-19 pandemiyasi tufayli 2020-yilda bu ko'rsatkich 1,5 millionga qisqardi. Keyingi yillarda tiklanish jarayoni boshlandi va 2023-yilda 6,63 million, 2024-yilda 7,96 million, 2025-yilda esa 11,7 millionga yetdi[2].

1-jadval. Xorijiy turistlar soni dinamikasi (2019–2025)

Yil	Xorijiy turistlar (mln)	O'sish (%)	Eksport (mlrd $)	Izoh
2019	6,75	—	1,51	Pandemiya oldi
2020	1,50	-77,8	0,35	Pandemiya
2021	1,88	+25,3	0,60	Tiklanish
2022	5,23	+178	1,44	Tez tiklanish
2023	6,63	+26,8	2,14	Barqaror o'sish
2024	7,96	+20,1	3,52	Rekord
2025	11,70	+46,8	4,80	Yangi rekord

Jadvaldan ko'rinib turibdiki, 2025-yilda eng yuqori o'sish sur'ati qayd etilgan. Bu, asosan, vizasiz rejimning 90 dan ortiq mamlakatga kengaytirilishi, xalqaro aviaqatnovlarning ko'payishi va marketing kampaniyalarining samarasi bilan bog'liq[3].

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.

Ichki turizm va joylashtirish infratuzilmasi

Ichki turizm ham sezilarli o'sishni ko'rsatmoqda. 2024-yilda ichki turistik safarlar soni 22 milliondan oshdi, 2025-yilda esa 29 millionga yaqinlashdi. Mehmonxonalar va joylashtirish vositalari soni 2024-yilda 2383 taga yetib, 2023-yilga nisbatan 71,8 foizga oshdi[1]. Bu infratuzilmaning tezkor kengayishini ko'rsatadi.

2-jadval. Joylashtirish vositalari dinamikasi

Ko'rsatkich	2023	2024	O'zgarish (%)
Mehmonxonalar soni	1 387	2 383	+71,8
Xonalar soni	34 316	38 075	+11,0
O'rinlar soni	69 705	79 469	+14,0
Joylashtirilgan shaxslar (ming)	2 524	2 864	+13,5

Asosiy o'sish omillari va muammolar

O'sishning asosiy omillari quyidagilardan iborat: vizasiz rejimning kengayishi (90+ mamlakat); xalqaro aviaqatnovlar sonining oshishi; marketing va brending ishlarining kuchayishi; yangi turistik mahsulotlar (ziyorat, ekoturizm, gastronomik turizm) joriy etilishi; infratuzilma investitsiyalarining oshishi.

Shu bilan birga, sohada bir qator muammolar saqlanib qolmoqda: mavsumiylik (asosiy oqim yoz-kuz oylarida), xizmat sifati notekisligi, ba'zi hududlarda infratuzilma yetishmovchiligi, raqamli xizmatlarning to'liq joriy etilmaganligi va malakali kadrlar tanqisligi[4].

2030-yilgacha istiqbollar

O'zbekiston–2030 strategiyasi va 2025-yildagi yangi qarorlarga muvofiq, 2030-yilga qadar quyidagi maqsadlar qo'yilgan[5]: xorijiy turistlar sonini 15–20 millionga yetkazish; turizm xizmatlari eksportini 5–6 milliard AQSh dollariga oshirish; turizmning YaIMdagi ulushini 7 foizga yetkazish; 4–5 yulduzli mehmonxonalar sonini ikki baravar oshirish.

Bu maqsadlarga erishish uchun raqamlashtirish, smart-turizm, barqaror turizm amaliyotlari va xalqaro hamkorlikni kuchaytirish zarur[6].

Xulosa

O'zbekiston turizm sohasi so'nggi yillarda misli ko'rilmagan o'sishni namoyish etmoqda. 2025-yilda 11,7 million xorijiy turist va 4,8 milliard dollarlik eksport ko'rsatkichlari sohaning strategik ahamiyatini tasdiqlaydi. Mavjud potensialni to'liq ishga solish uchun mavsumiylikni kamaytirish, xizmat sifatini oshirish, raqamli transformatsiyani tezlashtirish va kadrlar tayyorlash tizimini takomillashtirish talab etiladi. 2030-yilgacha qo'yilgan maqsadlarga erishish real bo'lib, mamlakatning mintaqaviy turizm markaziga aylanishiga xizmat qiladi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Milliy statistika qo'mitasi. Turizm va dam olish sohasining rivojlanishi (2024–2025).
2. Trade.gov. Uzbekistan – Travel and Tourism Country Commercial Guide.
3. O'zbekiston–2030 strategiyasi. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti farmoni.
4. World Travel & Tourism Council. Economic Impact Research: Uzbekistan 2024.
5. Gazeta.uz va boshqa ochiq manbalar. Turizm sohasidagi yangiliklar (2025–2026).

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.

6. Euronews Travel. Uzbekistan tourism growth reports (2026).
7. UN Tourism (UNWTO) statistik to‘plamlari.
8. O‘zbekiston Respublikasi Turizm qo‘mitasi rasmiy hisobotlari.

© Ushbu material Creative Commons Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) litsenziyasi asosida tarqatiladi.